

*Hay muchas formas de racismo, sobretodo dentro del bar, porque cuando una persona de color diferente viene a comprar, muchas veces la gente dice cosas. Hay que reconocer que hay racismo, y sino lo dices, no dices la verdad. Estamos aquí para decir la verdad. Porque a veces dentro el tren la gente tiene problemas para sentarse cerca de ti, en el metro también. Hay que sensibilizar a la gente, decirle que la humanidad es una.*¹³¹

Finalment, cal afegir que aquests actes de racisme no es produeixen envers les persones procedents de l'Europa comunitària. El fet de pertànyer a països que formen part de la Unió Europea els permet poder accedir a una feina o a un habitatge sense cap problema ni entrebanc administratiu, ja que no és necessari tenir cap permís especial. Per altra banda, el fet de formar part de la Unió Europea, de no tenir un color de pell diferent i compartir una base cultural occidental, -és la immigració-invisible-, fa canviar la situació de la integració i redueix al mínim la possibilitat de patir problemes racistes. El problema principal d'aquest col·lectiu és sovint el desconeixement de la llengua, que pot solucionar-se fàcilment amb motivació, temps i aprenentatge.

*Para mí no hay problemas como los de la gente inmigrada, porque soy francesa, puedo trabajar en toda Europa. Para mí es sólo un problema de lengua, no de pasaporte, ni de permiso... Solamente de lengua.*¹³²

6.3. Relacions entre les pròpies persones immigrants i xarxa social

Un aspecte que cal destacar és que, en general, i malgrat que molt sovint les persones immigrades que ja porten cert temps vivint a la ciutat i que coneixen els recursos existents,

¹³¹ Home immigrant de Mali.

¹³² Dona immigrant de França.

ja siguin els oferts per l'administració municipal o bé els oferts per entitats i associacions sense afany de lucre, en la majoria de casos. La **xarxa social i l'ajuda mútua entre persones d'un mateix col·lectiu i procedència d'origen**, a vegades canalitzada per les associacions d'immigrants, és l'eina més utilitzada per superar situacions de necessitat o dificultat material i/o econòmica.

Normalment no fem derivacions a enlloc. Si algú té algun problema, normalment ens ajudem entre nosaltres. I si jo en un moment no puc, sempre hi ha algun amic que sí que pot ajudar-lo. Sobre el treball també. Mirem de posar en contacte gent que busqui feina, si sabem que algun lloc necessiten gent per treballar. Però normalment no els enviem a l'Ajuntament, ni a Serveis Socials, ni a l'SCAI.¹³³

La situació de les persones que acaben d'arribar no varia, ja que degut al poc temps que porten a la ciutat, tampoc saben ni coneixen d'entrada quins són els recursos que s'ofereixen, i per tant, tampoc poden utilitzar-los. Aquestes persones només hi accediran si algú de la seva xarxa social les pot introduir i donar informació sobre els serveis existents.

Cal recalcar que en els dos casos exposats, aquestes xarxes socials normalment impliquen persones d'un mateix grup o origen geogràfic. Per tant, la tendència és a establir vincles entre persones de la mateixa procedència, i a mantenir contacte i relacions d'ajuda mútua entre elles.

Aquestes relacions d'ajuda mútua impliquen ajudes en diversos nivells: des de solidaritat a l'hora de compartir habitatge, oferint temporalment el mateix espai privat, a cedir l'adreça del propi immoble per poder inscriure's al Padró Municipal, en casos de necessitat. Aquest però, no és l'únic motiu que tenen els immigrants per ajudar-se mútuament. En l'àmbit laboral es donen casos d'actuacions solidàries entre elles per tal de facilitar la situació de

¹³³ Membre de l'Associació Guinea Conakry.

persones, amics o familiars, que es trobin en dificultats. En són un bon exemple: l'ajuda en la cerca de feina i l'intercanvi de permisos de treball per tal d'accedir a una feina i obtenir certs ingressos econòmics.

*Hi ha molta gent que conec que treballa amb els papers d'altres persones. Passa que amb un sol paper o permís, hi treballen fins a cinc persones diferents. (...) I no es fan pagar. Es fa com un favor a un company.*¹³⁴

6.4. Propostes fetes pels agents socials per afavorir la convivència

Com a propostes per facilitar la convivència entre les persones immigrants i autòctones, s'aposta per la comunicació i mediació com a instrument bàsic per facilitar la interacció i al mateix temps sensibilitzar la població autòctona sobre els beneficis, per les dues parts implicades, de la integració de les persones immigrants a la societat receptora. Així doncs, caldria afavorir l'associacionisme i també generar nous llocs de treball per a mediadors/es interculturals en diversos àmbits, des de l'educació, la sanitat, el treball fins als petits conflictes originats a les escales de blocs de pisos.

En aquest sentit, des de les associacions de veïns/es es corrobora que són del tot necessaris i imprescindibles més i millors recursos per tal d'afavorir la comunicació per generar un coneixement i un respecte mutu. Per això des de l'Associació de Veïns de Torreguitart es reclama que l'Administració s'impliqui més en aquest nivell ja sigui posant a disposició del barri personal professional com ara educadors de carrer. També caldria facilitar l'accés a escoles i altres tipus de centres per dur-hi a terme tallers i cursos dirigits tan a persones immigrants com autòctones amb l'objectiu d'evitar l'incivisme i possibles brots racistes al barri i crear espais d'interrelació.

¹³⁴ Dona immigrant de Senegal.

Per altra banda, i un cop vista l'experiència satisfactòria viscuda al barri de Sant Oleguer, es proposa que les associacions, i en concret les associacions de veïns, facin un acostament als col·lectius d'immigrants i a les associacions d'immigrants, malgrat que en ocasions, cercar aquest apropament resulti un procés costós i difícil. Sovint és complicat establir contacte amb els nous col·lectius d'immigrants als barris degut a que són grups força tancats en sí mateixos. Fins i tot es recullen comentaris sobre que les persones immigrants no tenen la voluntat d'integrar-se a la societat d'arribada.

*Tienen su grupo, se reúnen però no se abren al resto de los ciudadanos. Y este trabajo yo creo que seria positivo.*¹³⁵

*A Ca n'Oriac hem fet xerrades, hem organitzat actes perquè aquests col·lectius es poguessin apropar a la nostra associació i participar, perquè ells organitzin les seves pròpies activitats. Això ha estat totalment nul.*¹³⁶

*Als barris, la gent de fora no vol integrar-se per res.*¹³⁷

És evident que no és suficient organitzar actes puntuals o simplement oferir un espai determinat, sinó que cal un procés molt més profund. Com dèiem, és necessari iniciar contactes directes i estables en el temps que portin cap a relacions basades en la confiança mútua entre persones.

Jo crec que el què hem de fer, sobretot les associacions de veïns, és intentar conèixer el nostre entorn i donar-nos a conèixer. Que ens vegin com a persones sense cap ambició de cap classe, ni econòmica ni de cap tipus, sinó que els hi podem solucionar petits problemes, no grans problemes. (...) Els hi hem de donar confiança de que ells

¹³⁵ Membre de l'Associació de Veïns de Torreguitart.

¹³⁶ Membre de l'Associació de Veïns de Ca n'Oriac.

¹³⁷ Membre de l'Associació de Veïns de la Serra d'en Camaró.

*poden comptar amb nosaltres, i l'associació de veïns s'ha de posar al servei d'ells i conèixer la seva cultura, perquè sinó, no hi tenim res a fer.*¹³⁸

Per tal de dur a terme i aprofundir en les relacions entre persones i col·lectius de diverses procedències és important establir una bona **coordinació entre les entitats** ja existents a la ciutat que treballen per l'acolliment i la integració de la població immigrant, com ara l'SCAI o Càritas.

El fet de **formar part d'una associació** és un aspecte que bona part de les persones immigrants consideren important. Aquesta importància radica en el fet que, a més d'**establir lligams** entre persones d'un origen geogràfic similar o igual, aquestes entitats sorgeixen com a espais de trobada on s'ofereix **ajuda mútua i suport moral en casos de necessitat**, ja siguin materials o econòmiques, d'habitatge, laborals o de manca coneixement de la ciutat, o fins i tot per facilitar els tràmits en casos de mort i repatriació del cadàver. Així doncs, **les entitats d'immigrants resulten una bona eina per començar el procés d'integració** de la persona immigrant a la societat de destí.

*Entre nosotros tenemos que hacer asociaciones. En la Asociación Africana de Sabadell de Sol i Padrís tenemos gente nueva y desde la asociación hemos pedido al Vapor Llonch que haga cursos. (...) Aquí en Can Puiggener también tiene que haber asociaciones que puedan ayudar a la gente, porque sino la gente que viene siempre está preguntando donde trabajar... Hay algunos que no saben dónde ir ni para arreglar papeles y si están dentro de una asociación y se están reuniendo cada mes podemos explicarselo.*¹³⁹

¹³⁸ Membre de l'Associació de Veïns de Sol i Padrís.

¹³⁹ President de la Associació Africana de Sabadell.

*Des de que estic aquí a Sabadell, sempre he intentat integrar-me amb les diferents entitats i mirar de saber com funcionen i també com funciona la ciutat.*¹⁴⁰

Des de l'SCAI, tot i afirmar que el primer pas per a la integració és la normalització legal al país, també es coincideix en aquesta postura i s'apunta la importància de potenciar l'associacionisme entre les persones immigrants.

*Nosaltres, sempre que podem, impulesem noves associacions d'immigrants i de barri. És important impulsar-los a formar part d'un grup, tenir un sentiment de pertinença a un col·lectiu quan s'arriba a la ciutat. Per això sovint adreçem als immigrants a aquestes entitats de barri i d'immigrants constituïdes a la ciutat.*¹⁴¹

Per tal d'afavorir aquesta xarxa i aquest teixit associatiu potencial, els agents socials coincideixen en demanar la implicació de l'Administració local. En aquest sentit es recull la necessitat de moltes entitats d'immigrants d'aconseguir un local propi que faciliti poder reunir-se, preparar activitats i, en definitiva, donar-se a conèixer arreu de la ciutat, més enllà dels seus contactes personals i de la pròpia xarxa social.

Tot i així, des d'alguns sectors d'immigrants es destaca la importància que aquestes entitats tinguin una plena garantia d'independència de les administracions, ja sigui de l'administració municipal i local així com també de les administracions i governs dels països d'origen.

Així doncs, hi ha consens al destacar la importància de l'organització i l'associació de les persones immigrants en entitats i col·lectius. A través del seu treball conjunt es poden assolir dos objectius que beneficien el conjunt de la societat. Per una banda, facilitar la defensa

¹⁴⁰ Membre de l'Associació Guineà Conakry.

¹⁴¹ Coordinadora de l'SCAI, estiu 2005.

dels seus drets i deures, oferir ajuda, orientació i suport a les persones que acaben d'arribar alhora que s'enforteix el teixit social del barri, i per extensió de la ciutat. Per altra banda, la creació d'entitats d'immigrants pot facilitar el fet de normalitzar la presència de persones provinents d'altres regions del món i a través de l'organització d'actes i d'activitats, donar-se a conèixer i a la seva cultura d'origen. Tot això representen mesures a favor de la sensibilització de cara a la població autòctona.

En la línia de realitzar accions per a la sensibilització, des del col·lectiu immigrant es destaca la importància de **transmetre en l'àmbit educatiu els valors de la convivència** des de la infància, ja que és un aspecte que cal aprendre i tenir en compte en l'educació.

*Quan son petits se'ls ha d'ensenyar la importància de la convivència i la tolerància i així quan siguin grans no seran violents. Cal ensenyar una bona educació i fomentar la convivència des de la infància, tot i que no és fàcil ni és feina d'una sola persona.*¹⁴²

Moltes persones també apunten la importància fonamental de **la comunicació i el diàleg** entre cultures diverses. La immigració és avui, a les nostres societats, un fet irreversible i imparabile i, per tant, cal afrontar-lo per evitar problemes de convivència i treballar per la integració, a tots nivells, de les persones immigrants.

*A Sabadell hi ha ara molts immigrants, i la societat no pot rebutjar-los ni apartar-los. Ha d'acceptar-los i dialogar amb ells. Cal parlar, això és el més important.*¹⁴³

Hi ha consens en reconèixer que és positiu donar a conèixer les diferents cultures entre immigrants i autòctons per tal d'entendre i comprendre altres realitats i costums diferents als propis. Cal establir ponts de comunicació i un intercanvi de coneixements per tal que tant les

¹⁴² Membre de l'Associació Guinea Conakry.

¹⁴³ Ibid.

persones immigrants coneguin els ritmes i els costums de la nova societat com que la població autòctona conegui les altres cultures, cada dia més presents a la ciutat.

Des de la Vocalia de Dones de l'Associació de Veïns d'Espronceda opinen que és necessari acostar les diferents cultures per tal de millorar la convivència. Per això recomanen que es realitzin activitats lúdiques que fomentin el coneixement mutu. D'altra banda, des d'algunes associacions de persones magribines, es considera positiu donar a conèixer l'Islam per tal d'evitar i reproduir tòpics i prejudicis associats a aquesta cultura. Consideren necessari realitzar xerrades de sensibilització sobre aquesta tema.

Aquesta tasca de comunicació i sensibilització no només implica a les persones novvingudes, sinó que és una feina comuna i conjunta que totes les parts i agents socials han d'assumir. És important que l'Administració treballi per aquest fi, però també és destaca el treball quotidià de sensibilització que poden fer les persones a títol personal a tot el seu entorn. Des de les associacions d'immigrants, en definitiva, es ressalta la integració com una tasca que no només ha de realitzar l'administració, sinó que a nivell personal tothom s'hi ha d'implicar.

Cal intentar millorar i buscar solucions cada dia. Cal organitzar festes i actes per donar-nos a conèixer. L'Ajuntament i el govern hi poden fer coses, però sobretot cal sensibilitzar la gent, cal que cadascú sensibilitzi a qui té més a prop, això és el més importat. Encara que el govern pugui dir o fer moltes coses. És més fàcil que tu convencis a una amiga teva, fer-la canviar d'idea, que no pas que ho facin els polítics. Crec que els barris i els veïns hi han de jugar un bon paper. Tots els ciutadans han de sensibilitzar, tots hi tenen un paper a jugar.¹⁴⁴

¹⁴⁴ Ibid.

Síntesi Valorativa

- La convivència i la interrelació entre les diferents cultures són essencials per aconseguir una plena integració per part del col·lectiu immigrant i també per l'enriquiment social i cultural de la societat receptora.
- Si bé a Sabadell hi ha sectors, com podria ser el cas de **Sant Oleguer**, on des de fa anys s'ha treballat per la integració de les persones immigrants a través del treball conjunt entre el veïnat i facilitant la creació d'associacions d'immigrants, no passa igual en d'altres barris de la ciutat. En barris com **Can Puiggener**, -amb el major percentatge d'immigració a la ciutat- les relacions entre persones autòctones -en ocasions d'ètnia gitana- i immigrants, i també les relacions entre diferents col·lectius d'immigrants són molt escasses o nul·les. En aquestes situacions, la convivència és més aviat coexistència, cosa que facilita l'augment de prejudicis, recels i conflictes futurs entre persones.
- Hi ha persones immigrants que **reconeixen haver patit situacions de racisme** i defensen que **cal donar-ho a conèixer per tal de fer-hi front**. Fets que demostren que entre la població de Sabadell existeixen actituds de recel cap a col·lectius d'immigrants.
- Tot i que els serveis d'ajuda, suport i formació per a persones immigrants són coneguts entre el col·lectiu immigrant i atenen a un elevat nombre de persones, **la xarxa social i l'ajuda mútua és el recurs més utilitzat entre les persones immigrants**. Aquesta ajuda mútua abarca diferents àmbits, des de l'ajuda econòmica i material, fins a l'ajuda per accedir a un habitatge, per empadronar-se o compartir permisos de treball per poder accedir a una feina.
- El fet de **potenciar l'associacionisme** entre les persones immigrants és molt valorat entre bona part dels agents socials, i també per les pròpies persones immigrants com per l'SCAI. Es comparteix la idea que l'associacionisme és positiu ja que a través d'establir

nous lligams i espais de trobada es facilita la integració social de la persona i permet crear un sentiment de pertinença a un col·lectiu, a un barri i a la ciutat, en general.

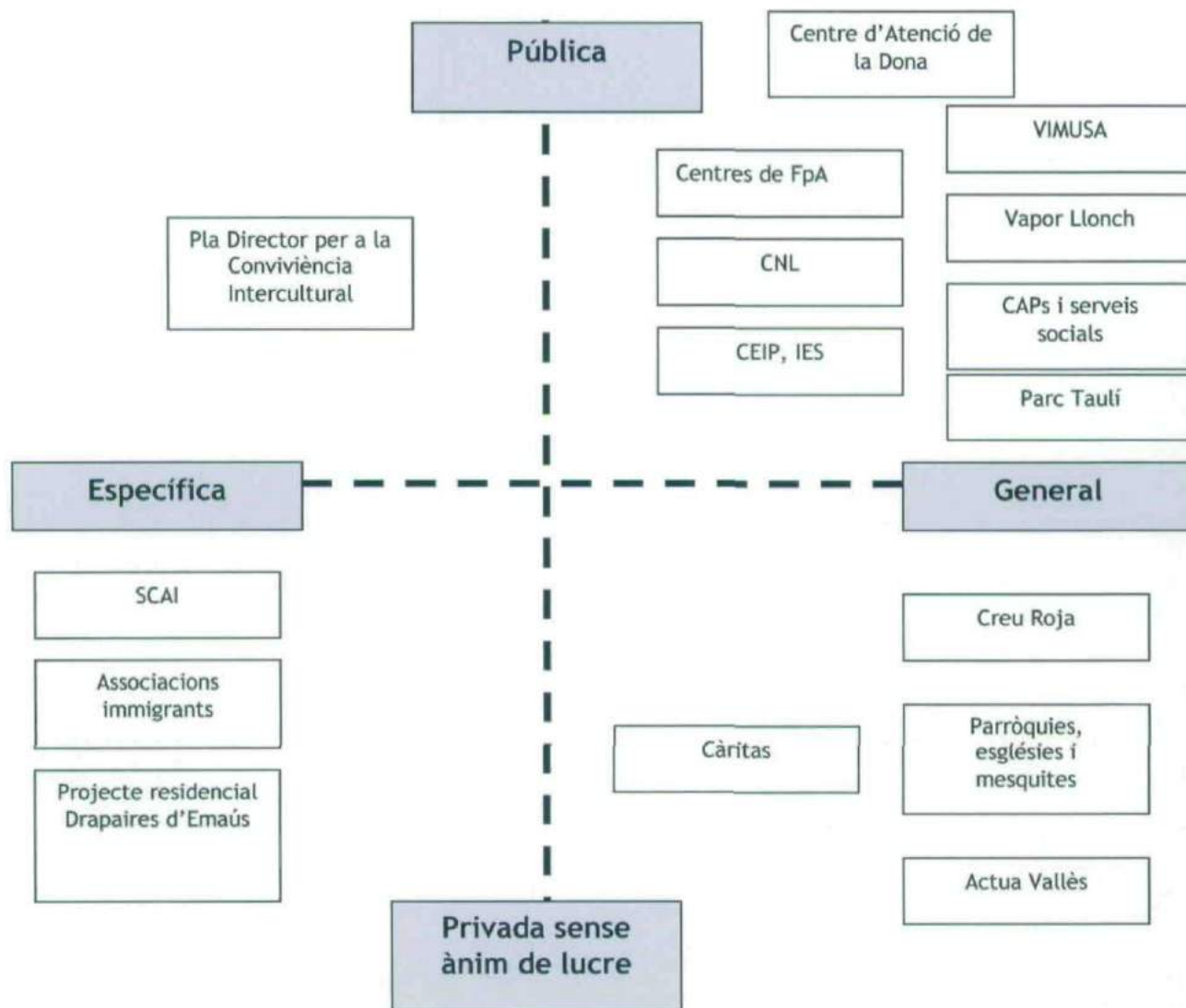
- En aquest sentit, des de les entitats d'immigrants es demana una major **implicació de l'administració** per tal que es faciliti la seva tasca, a través de facilitar espais i locals de trobada.
- Des del col·lectiu d'immigrants es recull la proposta de crear llocs de treball en **mediació a les escoles, als CAPs i als barris** ja que és un instrument bàsic per facilitar la comunicació i **ahora sensibilitzar** a la població autòctona.
- Pel que fa a la sensibilització sobre el fet migratori de cara a la societat civil, des del col·lectiu immigrant es fa èmfasi en **l'educació en valors com la convivència o el respecte** als centres educatius per tal d'evitar conflictes i problemes en un futur.
- Finalment, bona part dels agents socials coincideixen en apuntar la importància fonamental de **la comunicació i el diàleg** entre cultures diverses, obtenint un coneixement mutu, tant del col·lectiu immigrant sobre la cultura autòctona, com de la població autòctona sobre noves cultures cada cop més presents a la ciutat. Aquesta és una **tasca de sensibilització i intercanvi cultural** que no només és deure i obligació de l'Administració pública, sinó que **totes les persones s'hi han d'implicar** incidint en un nivell més baix de les relacions interpersonals que, en ocasions, poden ser més efectives que grans campanyes de sensibilització.

5. ELS SERVEIS I ENTITATS D'ATENCIÓ AL COL·LECTIU IMMIGRANT

Actualment a Sabadell existeixen diversos serveis i equipaments, tant municipals com promoguts per entitats privades sense ànim de lucre, que treballen per afavorir la integració i facilitar el procés d'arribada i adaptació de les persones immigrants a la ciutat. A la vegada, hi ha recursos i serveis dirigits a tota la població als que també poden acollir-se les persones immigrants.

A continuació ubiquem els diferents serveis i entitats existents a Sabadell en funció d'aquests dos criteris: la seva titularitat (pública o privada sense ànim de lucre) i les seves característiques (servei *específic* per a població immigrant o servei *general* per a tota la població).

Seguidament passem a enumerar-los i a descriure la seva tasca principal per tal que posteriorment sigui possible entendre i conèixer millor quina és la situació actual de la ciutat en relació a aquest tema.

5.1. Entitats

El teixit associatiu de Sabadell és ric i compta amb un elevat nombre d'entitats, associacions, federacions, fundacions, ONGs, ... dedicades a diverses i múltiples tasques. Algunes d'elles, prenen la població immigrant i les seves problemàtiques com la seva tasca diària principal. Moltes d'altres, tracten aquesta població d'una manera més indirecta però afavorint també la seva integració i la convivència, així com la cohesió social a través d'un treball basat en el coneixement mutu entre cultures i la sensibilització de la població en general.

Servei Ciutadà d'Acollida a l'Immigrant (SCAI)

L'SCAI és un servei cívic i ciutadà constituït legalment com a coordinadora d'entitats: ACSAR, Càritas Sabadell, Drapaires d'Emaús, Lliga dels Drets dels Pobles, CC.OO. i UGT. Aquesta entitat ofereix diàriament atenció oberta i gratuïta a la població immigrant, majoritàriament de la ciutat de Sabadell, però també d'altres municipis de la comarca.

L'SCAI té diversos àmbits de treball. En primer lloc, l'atenció i l'acolliment integral a la població immigrant oferint informació sobre la situació legal corresponent, acompanyament i suport personal, orientació sobre els recursos de la ciutat, assessorament legal i laboral i detecció de problemàtiques associades al fet migratori, ja sigui l'accés a l'habitatge, a la sanitat, experiències de discriminació, la separació familiar i el dol migratori. També s'actua amb la sensibilització de la població, el voluntariat i la relació entre entitats. L'objectiu, doncs, és afavorir la integració social de les persones immigrants, i especialment, dels col·lectius amb dificultats per accedir als recursos d'una manera normalitzada, acompanyant-los en el procés inicial d'adaptació a la ciutat.

També destaquem que l'associació ACSAR (Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda al Refugiat) forma part de la plataforma de l'SCAI des del maig de 2002. Actualment gestiona

quatre pisos d'acolliment temporal per a un total de vint persones refugiades i exiliades a la ciutat. Des de les instal·lacions de l'SCAI, ACSAR ofereix també informació general, assessorament jurídic, inserció laboral, serveis d'interpretació i traducció destinats a les persones estrangeres que es trobin en situació d'exili o asil polític.

Des dels seus inicis, l'SCAI compta amb el suport financer de l'Ajuntament de Sabadell a través d'un conveni de col·laboració.

Drapaires D'Emaús

Drapaires d'Emaús és una entitat formada per persones que viuen en comunitat, amb l'objectiu d'acollir a persones amb problemes d'adaptació social a causa de la marginació o bé perquè busquen una forma de vida més solidària.

Actualment, Drapaires d'Emaús gestiona un projecte residencial per a persones immigrants, finançat per la Fundació Jaume Bofill. En aquest projecte s'hi poden acollir persones immigrants amb greus problemes derivats de la marginació social sense cap mena de recurs ni suport a la ciutat. Aquest programa d'acolliment va iniciar-se el març de l'any 2003 i va ser potenciat conjuntament per Drapaires d'Emaús i SCAI, que des de llavors han treballat coordinadament oferint sis places per a majors de 18 anys sense sostre, sols, sense ingressos, arribats recentment a la ciutat i preferentment en situació d'estança irregular. El temps d'acollida en aquest projecte residencial és de tres mesos. En aquest termini, s'ofereix menjar i sostre a aquestes persones per tal de facilitar el seu procés d'adaptació social i laboral que els permeti ser autosuficients. Per tal d'autofinançar-se, Drapaires d'Emaús treballa en la reinserció social, la recuperació i el reciclatge.

En aquest projecte no s'admeten en principi famílies, aspecte que duu aparellada un problema que afecta també un altre recurs de la ciutat, les germanes de Teresa de Calcuta,

que tant sols admeten en les seves instal·lacions dones i nens. Així doncs, Sabadell no compta amb cap servei d'acolliment destinat a tot el nucli familiar, ja que una o altra opció implica sempre la separació dels seus membres.

Càritas

Càritas és un entitat sense ànim de lucre promoguda per l'Església catòlica a nivell estatal i molt arrelada a la ciutat. El seu àmbit d'acció abarca tota la ciutat de Sabadell i també altres municipis veïns com Sant Quirze del Vallès, Castellar del Vallès, Badia del Vallès, Barberà del Vallès i Polinyà.

Càritas és una entitat dedicada a l'ajuda, l'acompanyament i l'atenció a les persones més desafavorides i en condicions socials i materials precàries, donant resposta a les seves necessitats a través de diversos serveis. Càritas treballa amb la població en general, tot i que en els últims anys ha vist créixer exponencialment el nombre de persones estrangeres ateses a les seves instal·lacions i que necessiten algun tipus d'ajuda, ja sigui material, econòmica o d'orientació a la ciutat. Actualment, el 78% de les persones ateses a Càritas són d'origen estranger. En aquest sentit, no hi ha programes específics dirigits a la població immigrant, sinó que tothom pot beneficiar-se de les iniciatives promogudes des d'aquesta associació independentment del seu origen. Alhora, Càritas pretén potenciar la informació, sensibilització i denúncia de les situacions de desigualtat social, així com la participació activa i promoció de les xarxes de cooperació que afavoreixen una major cohesió social.

L'entitat ofereix un servei d'acollida, diversos tallers de formació, cursos de llengua catalana i castellana, recerca de feina o cuina; una borsa de contactes per facilitar l'accés a treballs remunerats, sobretot en l'àmbit del servei domèstic, juntament amb una formació

especialitzada en aquest sentit. Finalment, també s'ofereix reforç educatiu per a infants i joves i un servei de rober per facilitar roba de segona mà.

Congregació de les Germanes Teresa de Calcuta

La comunitat religiosa de les Germanes Teresa de Calcuta de Sabadell ofereix la possibilitat d'acollir dones i menors barons fins l'edat de set anys, facilitant a les seves instal·lacions un espai per dormir i menjar.

Aquest projecte funciona de manera autònoma i independentment d'altres entitats i recursos de la ciutat. Tot i així, és una opció coneguda i utilitzada que també des de Serveis Socials es té present alhora de derivar persones que es trobin en una situació precària i en necessitat de sostre de manera urgent. Aquesta comunitat religiosa ofereix vuit habitacions sense limitació de temps per tal que les dones que ho requereixin pugin acollir-s'hi temporalment.

Cal afegir que les Germanes tenen un funcionament estricte i estableixen unes condicions de convivència poc flexibles, com per exemple els horaris d'entrada i sortida del convent. Aquest fet dificulta poder compaginar l'estada amb la comunitat religiosa i les obligacions laborals. D'altra banda, aquest servei tan sols permet que siguin dones i nens menors de set anys els que puguin ser beneficiaris d'aquest recurs, però no de tot el nucli familiar, si s'escau.

5.2. Serveis públics¹⁴⁵

Actualment, no existeix cap servei de titularitat municipal destinat exclusivament a la nova població immigrant i a l'atenció de les seves dificultats, més enllà del Pla Director per a la Convivència Intercultural. Tot i així, com a qualsevol altra ciutat de Catalunya, Sabadell compta amb diferents serveis d'atenció sanitària, social o laboral dirigits a la població en general i dels quals, també la població immigrant pot beneficiar-se'n. Aquests serveis són:

Padró Municipal

El servei d'empadronament de la ciutat de Sabadell es gestiona des del Departament d'Informació de Base de l'Ajuntament de Sabadell. El padró municipal recull aspectes com ara el nom i cognoms, sexe, domicili habitual, nacionalitat, número d'un document d'identitat, lloc i data de naixement, nivell d'estudis, data d'empadronament i població de procedència si és una alta al padró o bé, població de destí en cas d'una baixa del padró.

La inscripció al padró suposa avantatges considerables per a les persones immigrants de cara a processos extraordinaris de normalització. El padró permet acreditar l'arrelament en un municipi i un determinat temps de residència a la vegada que atorga certs drets socials, com la sanitat o l'accés als serveis socials. Cal recordar que és possible constar al padró independentment de la situació administrativa de la persona, ja que no s'exigeix estar en situació regular ni disposar de cap tipus de permís, ni de treball ni de residència, per inscriure-s'hi. Aquest és un aspecte rellevant, disposar d'aquesta informació actualitzada permet conèixer la situació real de la població de la ciutat i actuar políticament segons les necessitats detectades.

¹⁴⁵ El Pla Director per a la Convivència Intercultural es troba exposat en l'apartat de l'estudi referent a polítiques d'integració (Veure capítol 3).

Centres d'Atenció Primària de Salut (CAP)

La ciutat de Sabadell compta amb 12 Centres d'Atenció Primària de Salut gestionats per l'ICS (Institut Català de la Salut) i un gestionat pel Consorci Hospitalari Parc Taulí. Tots aquests centres es troben repartits arreu del territori municipal i es divideixen en set àrees bàsiques de Salut. A part d'oferir els serveis sanitaris corresponents, a cada centre també hi trobem els Serveis Socials d'Atenció Primària. Aquesta és una característica específica, que no es dona en altres ciutats catalanes, perquè optant per aquest model es permet oferir una atenció sociosanitària integral, que en el cas de la població immigrant, facilita molt el coneixement de la realitat de cada persona i l'actuació preventiva.

Els Centres d'Atenció Primària de Salut són: CAP Concòrdia; CAP Ca n'Oriac ; CAP Nord; CAP Can Rull; CAP Rambla; CAP Gaudí; CAP La Serra; CAP Creu Alta; CAP Merinals; CAP Lepant; CAP Sant Fèlix i CAP Creu de Barberà.

Serveis Socials d'Atenció Primària

Actualment Sabadell compta amb 16 equips de Serveis Socials d'Atenció Primària formats i gestionats per treballadors/es socials i educadors/es socials. Cada CAP té el seu propi equip, però els CAPS de Ca n'Oriac, Creu Alta, Sant Fèlix i la Creu de Barberà compten amb dos equips. El seu àmbit d'acció territorial és també el propi de l'Àrea Bàsica de Salut que comparteixen amb els seus CAPs corresponents.

Els Serveis Socials d'Atenció Primària de la ciutat tenen com a objectiu afavorir i potenciar el benestar del conjunt de la població sabadellenca, sense distingir col·lectius o grups específics, però prioritzen aquells que estan en un major risc d'exclusió social. La seva funció principal és la prevenció i l'atenció comunitària fent tasques d'informació, orientació i

assessorament als ciutadans/es així com també intervenir, si és necessari, a nivell, individual o familiar. Cal reiterar que el treball coordinat entre els equips de Serveis Socials d'Atenció Primària i els centres sanitaris permet desenvolupar millor aquest objectiu, ja que facilita obtenir una visió global i donar respostes integrals als problemes socials dels ciutadans, siguin immigrants o no.

Els recursos oferts des de Serveis Socials són diversos i variats. Segons el perfil i la demanda del sol·licitant, els professionals dels Serveis Socials d'Atenció Primària poden oferir recursos econòmics i ajudes puntuals, accés a prestacions que estan subjectes a una normativa concreta i a una tramitació legal (PIRMI, beques de menjador, ajudes d'urgència social...), recursos per afavorir el treball i l'ocupació, recursos d'orientació a la ciutat, recursos per accedir a habitatge social o bé per ser orientat i acompanyat en la recerca d'un habitatge en el mercat privat i, finalment, també s'ofereixen recursos per ensenyament on es deriva la persona als diferents centres d'educació i formació de la ciutat.

Corporació Sanitària Parc Taulí

La Corporació Sanitària Parc Taulí és un centre de sanitat públic gestionat empresarialment i sense ànim de lucre que ofereix serveis d'assistència sanitària i sociosanitària als ciutadans/es de Sabadell i d'onze municipis de la comarca. La Corporació Sanitària Parc Taulí està composta per diversos equipaments: l'Hospital de Sabadell, amb diverses especialitats de medicina i cirurgia, el Centre de Diagnòstic UDIAT, el Centre sociosanitari l'Albada, el Centre de Serveis Sabadell Gent Gran i el Centre de Salut Mental.

Vapor Llonch

El Vapor Llonch és l'equipament municipal de l'Ajuntament de Sabadell, i en concret del Departament de Desenvolupament Local, que treballa per la promoció econòmica i laboral del conjunt de la població de Sabadell i per tant, també de la població immigrant. La seva finalitat principal és promoure l'accés a llocs de treball en millors condicions. Així doncs, es pretén que les persones puguin abandonar ocupacions precàries i s'afavoreixi la seva inserció sociolaboral amb una feina estable i digne, minimitzant les possibles situacions d'explotació.

Per tal d'aconseguir aquesta fita, el Vapor Llonch ofereix diversos serveis com: cursos i tallers de formació ocupacional, orientació sobre els recursos de la ciutat, el contacte entre els diversos agents de Sabadell i rodalies i les persones que cerquen feina a través de la seva Borsa de Treball, programes com el Club de la Feina o el Punt d'Informació Laboral. També es promouen programes adreçats a la inserció laboral i al suport de l'autoocupació per a la població en general i, molt especialment, d'aquells col·lectius amb més dificultats. Finalment, també es té com a objectiu l'estudi i l'anàlisi de l'entorn socioeconòmic de la ciutat.

Des de Vapor Llonch es tenen presents les dificultats del col·lectiu immigrant (desconeixement de la llengua, problemes d'homologació de titulacions, impediments per a la promoció laboral, accés a feines precàries, inestables i en l'economia submergida...) i s'atén a aquest col·lectiu en el seu servei d'acollida, independentment de la seva situació legal al país. A través d'una entrevista individual, es deriva a la persona, sempre que sigui necessari, a les dependències de Serveis Socials i a l'Oficina del Padró, per tal que pugui registrar-se i beneficiar-se dels drets que es concedeixen.

Malgrat això, cal dir que les persones que es troben en una situació irregular administrativament no els hi és permès accedir als serveis de formació o d'inscripció a la Borsa de Treball degut a la seva condició d'irregularitat. Aquetes persones poden accedir als

serveis d'informació i orientació sobre els recursos de la ciutat que puguin donar els professionals a través del servei d'acollida inicial i, excepcionalment, se'ls permet conèixer les ofertes de treball publicades i fer ús de les instal·lacions de Vapor per fer contactes laborals.

Habitatge

Tot i que les competències locals de l'Administració en habitatge són força limitades, des de l'Ajuntament de Sabadell s'exerceix un control sanitari sobre els habitatges per afavorir la supressió de barreres arquitectòniques, per controlar i exigir unes mínimes condicions d'habitabilitat. Té competències per crear i dur a terme promocions públiques d'habitatge i de sòl per a usos residencials i finalment, també en té per atorgar beneficis i ajuts econòmics per a la urbanització, construcció, adquisició, ús i rehabilitació d'habitatges. En aquesta línia, l'Ajuntament de Sabadell compta per una banda amb el programa d'Habitatge Social i per l'altra, amb l'empresa municipal VIMUSA.

El **Programa d'Habitatge Social** de l'Ajuntament de Sabadell és un servei transversal coordinat entre diversos departaments municipals, concretament Urbanisme, Serveis Socials i VIMUSA, iniciat el 2001 i que compta amb uns 162 habitatges. Les actuacions i els recursos d'Habitatge Social van dirigides a la població de Sabadell en general i els seus objectius són eradicar el barraquisme i les estades insalubres, facilitar l'accés a habitatges de propietat municipal a persones amb dificultats econòmiques i socials i facilitar l'accés al mercat privat o als habitatges de promoció pública a persones amb escassos recursos econòmics.

Per accedir a aquest programa és necessari haver passat anteriorment per algun CAP, ja que són els seus professionals, els i les assistents socials, els qui avaluen la situació i determinen a través d'un informe si és necessari derivar a una persona al programa d'habitatge social.

També es necessita un informe de VIMUSA i un acord per treballar i contactar amb la família durant un termini de dos anys prorrogable fins a cinc, amb unes condicions econòmiques molt assequibles amb un màxim de 230 euros. Per altra banda, és un programa destinat a tota la població i per tant, no es fan diferències ni discriminacions, positives ni negatives, cap a la població immigrant.

VIMUSA és l'empresa municipal d'habitatge. La seva activitat s'inicià ja al 1967. El seu objectiu és facilitar un accés a l'habitatge en unes condicions més favorables i assequibles econòmicament al conjunt de la població sabadellenca amb menys recursos, independentment del seu origen. Però per tal d'accedir a un habitatge de VIMUSA, ja sigui de compra o de lloguer, cal acreditar determinades condicions. En primer lloc, cal justificar un mínim de dos anys ininterromputs al padró municipal. També és necessari trobar-se entre un mínim i un màxim d'ingressos econòmics per unitat familiar i finalment, és imprescindible no posseir cap tipus d'habitatge en propietat.

Sabadell té, actualment, 76.388 habitatges, dels quals 10.564 (13,83%) han estat construïts per l'administració pública. L'aportació municipal és de 6.744 habitatges (8,83% del total d'habitatges de la ciutat), dels quals 657 (el 9,74%) són en règim de lloguer.¹⁴⁶

¹⁴⁶ Extret del Pla Municipal d'Habitatge de Sabadell 2004-2007.

Centres de Formació de persones Adultes

Els Centres de Formació de persones Adultes de Sabadell són centres públics dependents del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Aquests centres estan oberts a tota la població adulta que desitgi seguir formant-se culturalment, preparar-se acadèmicament per obtenir algun tipus de titulació o accedir a estudis superiors o bé, o rebre instrucció bàsica. També són equipaments que sovint esdevenen centres d'unió i cohesió entre la població i sobretot, entre la població immigrant, on troba un espai on relacionar-se amb altres persones, del mateix origen o d'altres, que passen per una situació similar. Al mateix temps, el centre i els seus professionals ofereixen informació i ajuda per conèixer i orientar-se a la ciutat i accedir als recursos oferts.

Actualment als Centres de Formació de persones Adultes hi acudeixen un nombre elevat de persones immigrants (un 35% a nivell de Catalunya) i davant d'aquesta demanda creixent, han inclòs en la seva oferta formativa cursos de català i castellà per a persones estrangeres, classes dirigides a superar l'examen del carnet de conduir i coneixements sobre la ciutat, la seva cultura i costums juntament amb les normes bàsiques de convivència i adaptació a l'entorn. Sabadell compta amb quatre Centres de Formació de persones Adultes a més d'un centre d'autoformació: CFA Concòrdia, CFA La Creu de Barberà, CFA Can Rull, CFA Torrore i el Centre d'Autoformació de Sabadell.

Centre d'Atenció a la Dona

El Centre d'Atenció a la Dona va iniciar la seva tasca al gener de 2001 des de la proposta feta pel Programa d'Igualtat Dona-Home de l'Ajuntament de Sabadell. Des del Centre d'Atenció a la Dona s'ofereixen diversos serveis gestionats per professionals i dirigits a tota la població femenina de la ciutat, independentment del seu origen.

L'objectiu és treballar i fomentar l'avenç social amb les dones, facilitar i donar suport i assessorament a les dones que pateixin qualsevol problema, discriminació o desigualtat per raó de gènere. A més, des del CAD es dona suport social, psicològic, jurídic. Ofereix ajuda i atenció individualitzada i també possibilita el treball en grups. A més, el Centre pretén crear un espai informatiu, professional i documental per al públic general entorn a l'àmbit de la igualtat entre dones i homes esdevenint així, un punt d'informació de referència sobre qüestions de gènere.

Centre d'Emergències

El Centre d'Emergències es troba situat a les dependències de la Policia Municipal. A les seves instal·lacions es disposa de dues dependències amb lliteres per tal que persones sense sostre i també dones que han patit algun tipus d'agressió i tinguin la necessitat de canviar de domicili, puguin refugiar-s'hi durant un període molt limitat de temps, dues o tres nits (malgrat que és possible fer excepcions). Després de l'estada en aquest recurs, en alguns casos, s'informa als equips de Serveis Socials i s'ofereixen ajudes socials o recursos alternatius.

Les persones immigrants que arriben a la ciutat i que no tenen familiars o coneguts que els puguin acollir, difícilment acudeixen al Centre d'Emergències, ja que per la seva ubicació, impossibilita que les persones "sense papers" hi vagin per por a ser detingudes. Per tant,

només Drapaires d'Emaús, les Germanes Teresa de Calcuta i en ocasions Càritas, poden solucionar puntualment un problema de menjador o pensió mentre s'estableixen els canals d'atenció municipals dels Serveis Socials d'Atenció Primària, que no estan preparats per a les urgències d'aquest tipus.

5.3. Associacions d'immigrants

Actualment, la ciutat de Sabadell compta amb un total de dotze entitats, la majoria d'elles constituïdes legalment, creades i gestionades per persones d'origen estranger i destinades principalment a persones d'origen també estranger, malgrat que no es dirigeixen únicament a aquest sector de població. Cinc entitats de les dotze que actualment hi ha a Sabadell estan promogudes per persones d'origen subsaharià, quatre entitats més per persones d'origen magribí i tres d'origen sud-americà.

Podem trobar en totes elles unes funcions i uns objectius similars de cara a la població nouvinguda i també de cara la població autòctona, que es mantenen constants i que no varien, independentment de l'origen o procedència.

En primer lloc, bona part de les entitats d'immigrants tenen com un dels seus objectius principals la **difusió i preservació de la pròpia cultura**. Això no resulta gens estrany, ja que el procés migratori implica sempre un allunyament i distanciament tant de les persones més properes com de la cultura, costums i llengua materna. Per això, un dels motius que mouen les persones immigrants a crear entitats socioculturals és el fet de crear espais on retrobar-se amb persones amb les que es comparteix una mateixa procedència i també una mateixa manera de fer i de veure el món, especialment si no s'està acompanyat per familiars.

Un altre dels objectius comuns de les entitats d'immigrants és la **creació d'espais d'interrelació i xarxa social entre persones del mateix origen**. Aquest objectiu ve derivat

de l'anterior. Si per a les persones immigrants és important seguir mantenint cert contacte amb la cultura d'origen, també ho és crear vincles i relacions amb persones d'una mateixa procedència. A través d'aquest vincle, poden seguir establint relacions socials amb la cultura materna malgrat el trencament que suposa el fet migratori.

Una tercera finalitat compartida entre les entitats d'immigrants, i també associada a les anteriors, és la de **promoure la integració de les persones immigrants a la ciutat i afavorir la convivència entre persones immigrants i autòctones**. Si bé és necessari per a la persona immigrant establir contacte amb persones del mateix origen geogràfic per seguir mantenint relació amb la cultura i els costums del país d'origen, des de les entitats d'immigrants tampoc s'oblida la importància d'integrar-se a la societat d'acollida i de relacionar-se amb normalitat amb la població autòctona. Per tal de fer aquest pas és fonamental que la persona immigrant no només cohabiti amb compatriotes, sinó que cal que formi part també de la societat com qualsevol altra persona tenint el mateix accés i igualtat d'oportunitats en tots els àmbits de la vida social.

Un quart objectiu que generalment persegueixen les entitats d'immigrants és el d'**oferir ajuda mútua**, ja sigui a nivell econòmic, laboral o d'habitatge i donar a conèixer els recursos de la ciutat. En ocasions, quan arriben al municipi de destí, és possible que tinguin algun conegut o familiar que pugui ajudar-los en el primer període d'adaptació social a la societat d'arribada i que els pugui proporcionar ajuda en diferents nivells, ja sigui facilitant-los un espai on viure, oferint-los contactes per trobar feina o deixant diners per la pròpia subsistència. Malgrat això, també hi ha persones que arriben sense cap tipus de contacte o persona a qui acudir en cas de necessitat. Per aquest motiu, la majoria d'entitats d'immigrants tenen present que una de les seves finalitats és oferir ajuda material o econòmica a les persones immigrants acabades d'arribar o persones que puguin passar èpoques de penúria. Alhora també s'ofereix la seva experiència a la ciutat per donar a

conèixer a la persona nouvinguda els procediments a seguir per accedir als recursos bàsics que ofereix la ciutat.

Finalment, les associacions d'immigrants també són conscients que la seva situació està en pitjors condicions que la població autòctona degut a que pateixen més desigualtats socials i legals pel fet de ser estrangers. Aquestes desigualtats impliquen que tinguin més dificultats per establir-se en un habitatge en condicions dignes, que tinguin més dificultats per accedir a un lloc de treball remunerat o bé que siguin objectes de crítiques i comentaris racistes. Per tot això, les entitats d'immigrants també tenen com a finalitat **defensar col·lectivament els seus drets**.

Seguidament, fem un breu repàs de les entitats d'immigrants actuals a Sabadell i adjuntem una descripció amb els objectius i les activitats principals de cadascuna d'elles.

Associació Africana de Sabadell

L'Associació Africana de Sabadell va sorgir a l'any 1994 i és l'entitat d'immigrants més antiga de la ciutat. És troba situada al barri de Sant Oleguer i és força coneguda entre el veïnat del barri i de bona part de la població de la ciutat. El seu objectiu principal és acollir les persones immigrants provinents del continent africà, bàsicament d'origen subsaharià, per tal d'oferir ajuda i informació sobre la ciutat i els seus recursos. Entre les seves activitats més conegudes hi ha la Festa Africana, una celebració que cada any reuneix a tot el barri de Sol i Padrís i a una bona quantitat de persones d'arreu de la ciutat.

Associació Amic de Sedhiou Kandeemaa

L'associació Kandeema va constituir-se legalment el passat 2005. Aquesta entitat es dirigeix sobretot a persones immigrants originàries del Senegal. Les seves finalitats principals són la integració de les persones immigrants a la ciutat i l'ajuda mútua, així com també preservar i donar a conèixer la seva cultura i la seva situació actual a través de l'organització d'actes culturals com ara exposicions, conferències o concerts.

Associació Ciutadana de Guinea Conakry al Vallès Occidental

Aquesta associació sociocultural va iniciar la seva activitat l'any 2003. La seva finalitat principal és preservar els arrels i costums de Guinea Conakry entre la població immigrada d'aquesta procedència, a la vegada que busca donar-les a conèixer entre la població autòctona. També vol ser un espai de trobada i de relació entre les persones d'un mateix origen geogràfic.

Associació de Ciutadans de Costa d'Ivori a Catalunya

L'entitat de ciutadans de Costa d'Ivori es dirigeix sobretot a persones procedents d'arreu d'aquest país de l'Àfrica Occidental, independentment de la zona d'origen de procedència. Una de les motivacions per a la seva creació va ser la voluntat dels seus membre de superar la divisió causada per l'actual conflicte armat que ha dividit la població del país. L'entitat vol promoure la xarxa social entre els seus membres i la seva integració a la ciutat a través d'oferir un espai de trobada i d'interrelació.

Associació de Malienses residents a Sabadell i al Vallès

Des de l'associació de Malienses residents a Sabadell i al Vallès es té com a finalitat promoure una xarxa social i ajuda mútua entre els seus membres i treballar per la reivindicació i defensa dels seus drets. Juntament amb aquests objectius es pretén incidir en la integració social a la ciutat de Sabadell i a la comarca, ja que l'associació compta amb participants d'arreu del Vallès.

Associació Cultural Anasiha

Aquesta és una entitat de recent creació a la ciutat i que es troba al barri de Torre-romeu. Anasiha és una entitat sociocultural que pretén contribuir a la integració del col·lectiu magribí i a la vegada donar a conèixer la seva cultura tant a les persones magribines com a les autòctones. L'associació té voluntat d'actuar com a medidora en situacions de conflicte al barri de Torre-romeu. Precisament un conflicte entre joves marroquins i joves autòctons va ser el motiu de la seva fundació.

Associació Cultural Islàmica Ar-Rissalah

L'associació sociocultural islàmica Ar-Rissalah és, juntament amb l'Associació Africana, una de les entitats amb més arrelament a la ciutat, ja que va iniciar la seva activitat l'any 1996. Aquesta és una associació destinada, bàsicament, al col·lectiu immigrant musulmà amb la finalitat d'oferir un espai per a la pràctica religiosa islàmica i de reunió per a la interrelació i l'ajuda mútua entre persones d'aquest col·lectiu.

Associació Sociocultural Al-Tanuir de Catalunya

L'associació sociocultural va iniciar-se l'any 2004 i està destinada sobretot als joves procedents del nord d'Àfrica residents al Vallès i concretament a les ciutats de Sabadell i Terrassa. La seva finalitat és oferir activitats culturals i esportives i, al mateix temps, esdevenir un espai d'interrelació entre persones d'aquest col·lectiu.

Associació WAFAE

Aquesta associació neix l'any 1998 amb una doble línia de treball. Per una banda, es treballen aspectes com la interculturalitat i la convivència entre la població jove autòctona a través de la cooperació internacional i accions de sensibilització i de voluntariat. Per altra banda, Wafae també ofereix ajuda, assessorament i orientació sociolaboral per a persones immigrants, principalment d'origen magribí. La majoria de les seves activitats es realitzen a Catalunya, València i Marroc, tot i que en algunes ocasions, com en l'organització de jornades interculturals, Wafae té un abast de nivell estatal.

Asociación Cultural del Oriente Boliviano

Aquesta associació té com a finalitat preservar la identitat de les persones immigrants procedents de la zona est de Bolívia i que tenen a la ciutat de Sabadell la seva residència actual. Des de l'associació es promouen activitats culturals i esportives, que serveixen d'espai de trobada i de relació, alhora que també es té especial atenció al procés d'adaptació i seguiment escolar dels infants.

Asociación de Uruguayos El Nido

Aquesta entitat de recent creació el passat any 2005 i en procés formalització legal, és una entitat sociocultural que dirigeix les seves accions a la comunitat immigrant procedent d'Uruguai i resident a Sabadell. La seva finalitat principal és establir lligams entre les persones d'aquesta comunitat i crear així una xarxa social forta i estable. Al mateix temps es volen fomentar els llaços de solidaritat i d'ajuda mútua entre els seus membres. També es treballa per oferir un espai de contacte amb la cultura i les tradicions del país d'origen.

A l'annex d'aquest estudi s'inclouen les fitxes tècniques de cadascun d'aquests serveis i entitats, en el què hi apareix dades d'ubicació, objectius, activitats i usuaris/es.

6. CONCLUSIONS I PROPOSTES

6.1. 50 punts claus per conèixer la immigració a Sabadell

Població

1. Actualment hi ha **19.284** persones estrangeres empadronades a Sabadell, el que representa un 9,6% de la població de la ciutat. Entre el 2000 i el 2005 el nombre d'immigrants s'ha multiplicat per set.
2. La població estrangera també s'ha diversificat en l'**origen**, i actualment hi trobem persones de 116 nacionalitats diferents. Predomina el col·lectiu **equatorià** i **marroquí**, que representen cadascun un 15% del conjunt de persones estrangeres, seguit de prop pel col·lectiu **bolivià**, que representa el 12,5%, i el **romanès** amb un 7%. Entre el 3% i el 5% del total de persones estrangeres hi trobem les comunitats de provinents de Colòmbia, Argentina, Xina i Gàmbia.
3. El 54% de les persones immigrants de la ciutat són **homes**. Entre el col·lectiu africà la proporció és major, arriben a tres de cada quatre persones, mentre que en el sud-americà més de la meitat són **dones**.
4. La població infantil i jove nouvinguda és proporcionalment similar a la població autòctona. En canvi, la població major de 65 anys del col·lectiu immigrant és mínima. La majoria de la població estrangera és **adulta**, i més concretament adulta-jove (entre 25 i 39 anys 46,7%). En aquest sentit, la població estrangera contribueix a rejuvenir el conjunt de la població de la ciutat.

Distribució en el territori

5. La distribució de la població estrangera és asimètrica a la ciutat. **Can Puiggener** és el sector que concentra el major nombre de població estrangera: el 22,8% d'habitants d'aquest sector ho és. Altres sectors on també es concentra la població immigrant són el **Sector Sud** (13%), la **Creu de Barberà** (12,7%) i **La Serra** (12,2%).
6. La població immigrant s'està concentrant a les zones **perifèriques** de la ciutat on el preu de l'habitatge també és més barat. A banda d'aquest fet primordial, els mateixos col·lectius immigrants han establert xarxes socials entre ells, fet que també contribueix a la concentració. Per tant, la **concentració territorial** es conseqüència de **raons econòmiques** (preus dels lloguers) i de **raons psicosocials** (proximitat amb compatriotes).
7. Donada aquesta concentració i aplicant l'índex de segregació¹⁴⁷, podem afirmar que s'estan iniciant **processos de guetització** en els sectors de Can Puiggener i La Serra en el cas dels col·lectius **marroquí i africà subsaharià**.
8. El col·lectiu **equatorià** es troba majoritàriament a la Creu de Barberà, la resta del **sud-americà** es distribueix de forma més equitativa en els sectors de La Creu de Barberà, Can Rull, Ca n'Oriac, Creu Alta, Sud, Sant Oleguer i Centre. La població estrangera d'origen **romanès i asiàtic**, poc nombrosos però amb tendència a augmentar, es concentra sobretot a la Creu de Barberà (especialment el xinès).
9. La població estrangera procedent de la **Unió Europea** es troba bàsicament al sector Centre, justament un dels sectors amb menys població estrangera de la ciutat. Altres sectors on el percentatge de població estrangera és també baix són Berard, Nord, Gràcia i

¹⁴⁷ Índex de dissimilitud que *mesura la subrepresentació o sobrerepresentació d'un grup dins de les unitats espacials* (Martori, Hoberg, 2004).

Creu Alta. Aquest segment de població immigrant es pot qualificar com immigració "invisible".

Habitatge

10. Les persones immigrants comparteixen les **difficultats d'accés** a l'habitatge amb la població autòctona: preus dels pisos excessivament elevats, la manca de pisos de protecció oficial i un parc d'habitatges de lloguer reduït. A més d'unes condicions precàries en la inserció laboral que dificulten uns ingressos estables que permetin l'accés a una hipoteca.
11. Però a més, cal afegir les dificultats específiques d'accedir-hi en el primer període d'estada a la ciutat donat: patir **discriminacions** per raó d'origen tant pel que fa a l'accés a l'habitatge com als preus abusius d'aquest i el fet de no disposar en alguns casos de residència legal.
12. No es pot parlar de discriminació positiva o negativa en l'adjudicació dels pisos de lloguer de protecció oficial, feta a través de sorteig. Si entre el conjunt de la població s'han concedit el 32,4% de les sol·licituds, per a les persones estrangeres aquest ha estat del 15,9%.
13. Degut a les dificultats d'accés a un habitatge, trobem a moltes persones immigrants que viuen en situacions **molt precàries**: en pisos massificats, habitacions rellogades a preus abusius i en condicions precàries.
14. L'empadronament vinculat a una adreça afavoreix l'existència de **pisos "pastera"**, en els que es poden donar situacions d'aglomeració i especulació abusives. En aquelles situacions en que es fa de forma solidària, hipoteca la possibilitat de reagrupament familiar.

15. El projecte residencial de **Drapaires d'Emaús** té actualment sis places per a l'acollida durant sis mesos. El recurs es mostra insuficient per una ciutat de dos-cents mil habitants, on prop de vint mil són estrangeres.
16. Les persones immigrants que **regularitzen i estableixen** la seva situació acaben comprant pisos mitjançant una hipoteca, el que podria mostrar un projecte migratori a llarg termini.

Treball

17. El treball és l'element clau del fenomen migratori, tan pel que fa a les motivacions per emigrar, com per estabilitzar i normalitzar la seva situació a la societat de destí.
18. Moltes de les persones immigrants troben en l'economia submergida l'única via d'**inserció laboral**, donant-se una situació de **desempament legal i vulneració dels drets laborals**. S'han detectat nombrosos casos de relació laboral inestable i flexible; horaris variables i excessius; sou baix i incompliment del compromís de pagament.
19. Hi ha cert interès per **no regularitzar** la situació d'aquests treballadors per part d'un sector de l'empresariat perquè els permet tenir mà d'obra barata, i a més, els permet amenaçar al treballador/a (sobretot l'autòcton/a). Això ho demostra el fet que durant el període de regularització obert al 2005, a Sabadell no hi va haver moltes persones que obtinguessin aquest contracte per part de les empreses.
20. La situació d'irregularitat comporta una manca de cotització a la Seguretat social i per tant de les prestacions socials contributives. Però també, a escala local, es tradueix en la impossibilitat d'accedir a la formació ocupacional del Vapor Llonch, fet que comporta una **limitació del dret a formar-se** de les persones immigrants "sense papers".
21. El permís de treball està limitat a un contracte i sector d'ocupació, -en funció de l'examen de la situació nacional d'ocupació- i una localitat determinada, això produeix

una **concentració** de les persones immigrants en sectors ocupacionals específics, que no volen estar ocupats per la població autòctona i, per tant, de menor reconeixement social, amb pitjors condicions laborals i amb més incidència de l'atur estacionari. Aquest fet es tradueix en una **segregació del mercat de treball**, i concretament a Sabadell, a la **construcció** i als serveis de **restauració i treball domèstic**.

22. La normativa vigent dificulta els processos d'**homologació** d'estudis cursats als països estrangers, el que explica la sobrequalificació existent per un lloc de treball de menys qualificació.
23. S'ha detectat, entre l'empresariat, una **discriminació social**, per una sèrie d'estereotips atribuïts a la població immigrant en funció de l'origen.
24. Aquest fet, juntament amb les xarxes socials que estableixen les persones immigrants, porta a l'**etnificació del mercat de treball** (concentració en sectors en funció de l'origen): els homes d'origen marroquí i romanesos es concentren sobretot a la construcció, el col·lectiu de xinesos i llatinoamericans a la restauració. Les dones es concentren més en el servei domèstic i les dones llatinoamericanes i xineses en la restauració.
25. L'autocupació és un altra via de sortida laboral, especialment pel que fa a comerços i restauració. Es tracta també d'una "**economia ètnica**" regentada per immigrants i per a un públic eminentment immigrant, que contribueix als processos de segregació.
26. El **procés personal d'adaptació** a les noves formes de treball de la societat catalana, implica el coneixement dels processos i recursos per trobar feina, l'establiment d'una xarxa social, ... aquest fet també afecta i condiciona el procés d'inserció laboral.
27. Moltes dones tenen dificultats per trobar una oferta de treball a l'economia formal. Un dels sectors on hi ha més oferta, és el de servei domèstic, tant en la neteja com en

l'atenció a persones grans/dependents. Alhora, és en aquest sector on és més fàcil mantenir-se a l'economia submergida. Aquest fet afecta especialment a les dones arribades a través del reagrupament familiar, durant el primer any d'estada no poden tenir permís de treball. Per tant, podríem parlar d'una **dobla discriminació**: per origen i per gènere: la divisió sexual del treball.

Educació

28. Hi ha 11,1% i un 8,5% de població escolar d'origen estranger, a primària i a secundària, respectivament. L'**accés** a l'educació obligatòria està garantit per llei, però no així la formació i titulació postobligatòria per a les persones que es troben en situació irregular.
29. Els CEIPs i IES en els que hi ha més presència d'immigrants tenen **aules d'acollida** i són el mecanisme formal d'integració escolar de l'alumnat estranger.
30. Donada la distribució de la població a la ciutat, i degut a la política de matriculació vinculada al territori, es dona una **concentració** dels fills/es de persones immigrants en determinats barris, sobretot Can Puiggener i Sud en el cas de l'educació primària. Coincideix a més, en zones en el què predominen els centres educatius públics. En conseqüència, a banda de la concentració al territori, també hi ha una distribució desigual de la matrícula entre els centres **públics** (87,7% dels infants) i els **concertats** (12,3% dels escolars estrangers). Aquesta situació provoca, en alguns centres un efecte de segregació que afavoreix les escoles gueto amb el consegüent abandonament d'aquests centres per part de les famílies autòctones.
31. S'ha constatat que a l'educació primària hi ha una bona interrelació entre alumnes de diferents orígens, que es perd a l'educació secundària i a l'escola d'adults.

32. El desconeixement de l'idioma i les diferències culturals són les dificultats específiques del col·lectiu. Però, alhora els docents valoren que en general són alumnes i famílies que prenen l'activitat acadèmica amb molt d'interès.
33. Les persones immigrants representen un gran volum de l'alumnat dels centres de Formació de Persones Adultes concretament en els cursos de català i castellà. Les limitacions d'homologació de les titulacions d'origen dificulten el coneixement del nivell formatiu real de les persones estrangeres i en determinades circumstàncies afavoreixen la picaresca.

Serveis sociosanitaris

34. La població immigrant, independentment de la seva situació legal, té accés als serveis sanitaris, per la seva condició de dret universal. Però es constata una menor freqüència d'ús dels serveis sanitaris per comparació amb la població autòctona. Aquest fet possiblement es pot relacionar amb la situació de precarietat laboral (dificultat per deixar la feina, per poder assistir als serveis i un cert desconeixement del funcionament general del sistema).
35. La integració de la xarxa d'atenció primària amb els serveis socials i de salut, específica d'aquesta ciutat, facilita l'accés i l'ús dels serveis.
36. Els serveis de pediatria i obstetrícia són elevats degut a l'estructura poblacional del col·lectiu immigrant. També ho és el servei de traumatologia, sobretot per causes derivades d'accidents laborals. Es detecten també, patologies afegides a caire psicològic, per la incidència del que s'anomena dol migratori.
37. En l'àmbit sanitari, es posen de relleu els problemes de comunicació per l'idioma i les diferències culturals, especialment en l'atenció especialitzada al Parc Taulí, (que té un

àmbit d'acció comarcal). Els recursos existents de **mediació intercultural** són insuficients, malgrat el servei de mediació telefònica que permet certa immediatesa.

Convivència i xarxa social

38. La convivència a la ciutat entre la població immigrant i autòctona, i entre els diferents col·lectius d'immigrants es limita generalment a la **coexistència**: predomina l'absència d'interrelació i de vegades s'accentua la construcció d'estereotips degut fonamentalment al desconeixement i a aquesta manca de comunicació.
39. També contribueix, a l'aïllament relacional, la concentració de la població immigrant en determinats barris (i dels serveis comunitaris corresponents), la qual cosa facilita una certa **segregació** poc desitjable.
40. S'han donat algunes situacions conflictives al voltant dels **recursos públics** i l'ús d'**espais**. Concretament a Can Puiggener (on hi ha més concentració de població immigrant) és on es detecten algunes relacions tenses entre el col·lectiu immigrant i el col·lectiu gitano, degut a un cert sentiment d'amenaça i competència per la distribució de les prestacions i serveis socials.
41. Es fan paleses actituds xenòfobes per part de la ciutadania en general, i existeixen a més alguns grups de caire neonazi (de concentració comarcal) que es mantenen actius.
42. L'**SCAI** és el recurs que centralitza l'acollida i assessorament legal de les persones immigrants. Està format per diferents entitats cíviques de la ciutat i compta amb finançament municipal.
43. Els serveis més utilitzats per les persones immigrants tenen tots ells un caràcter generalista, de suport a persones i col·lectius amb dificultats socioeconòmiques en general. En alguns casos, han desenvolupat actuacions específiques per aquest col·lectiu.

Càritas, és un exemple d'aquest tipus d'entitat i servei. Atén subsidiàriament i majoritàriament a les persones en situacions irregulars.

44. Les associacions d'immigrants creades pels propis col·lectius són molt específiques i poc consolidades. Tenen més un caràcter d'agermanament entre compatriotes que no un paper actiu en la defensa col·lectiva de drets. L'associacionisme ètnic pot afavorir a mig i llarg termini la segregació del col·lectiu.

General

45. La població immigrant de Sabadell comparteix moltes de les característiques i problemàtiques d'aquest col·lectiu amb altres poblacions de l'entorn. Moltes d'elles estan basades en un **marc legislatiu molt restrictiu i poc realista**. Bàsicament derivades de la situació d'irregularitat i de certes actituds socials xenòfobes.
46. A l'igual que la població autòctona, el col·lectiu immigrant pateix els mateixos problemes derivats de l'estructura socioeconòmica del país i de la situació conjuntural com són: la **precarietat** laboral i dificultats d'accés a l'**habitatge**. També comparteixen alguns dels drets bàsics universals com són: l'**atenció sanitària** i l'**educació bàsica** (amb diferents nivells d'igualtat d'oportunitats).
47. La població immigrant no és homogènia, tot i que en la majoria de casos coincideix en la base un **projecte migratori de mig o llarg termini**, centralitzat en un lloc de treball a partir del qual s'articula tota la resta.
48. A la ciutat es concentren en zones aïllades i en situacions precàries, la qual cosa produeix una **visualització** desvirtuada del fenomen, i una desvalorització social del col·lectiu i del sector territorial. De la mateixa manera es concentren en un tipus d'economia formal i informal que facilita, a banda de la segregació, la vulnerabilitat de determinats drets i dificultats per estabilitzar la seva situació.

49. La fràgil situació legal, conjuntament amb certs estereotips i actituds poc acollidores, porten a moltes persones immigrants a una situació d'**inestabilitat** socioeconòmica, que s'agreuja amb la concentració en barris i els seus serveis públics.
50. Paral·lelament, l'**actitud personal** és també un dels factors que contribueix decisivament a l'èxit o fracàs de la integració en cadascun dels processos migratoris individuals.

6.2. 50 propostes

Com hem vist, les competències en matèria d'immigració per al control dels fluxos migratoris estan molt centralitzades, si bé cada municipi pot desenvolupar les seves polítiques d'acollida i integració. Moltes de les propostes per a la millora de la situació de les persones immigrants haurien de començar per una **reforma legal**, sobretot per facilitar la regularització d'aquelles persones que, tot i treballar al país, no tenen reconeguts els seus drets degut a la irregularitat de la seva situació legal, i que afecta a totes les altres dimensions de la seva vida, en general, i a la ciutat de Sabadell en particular.

Les propostes que s'exposen a continuació tenen una dimensió bàsicament **local**, de manera que amb l'actuació municipal, les entitats cíviques sabadellenques i la ciutadania en general, puguin contribuir a la **millora de la situació** dels milers d'habitants d'origen estranger que viuen a la ciutat, però també a enfortir i millorar la **qualitat de vida** global de Sabadell.

Val a dir, que les propostes que es presenten es divideixen en unes actuacions de caràcter específic o sectorial, fruit de l'anàlisi prèvia, i en actuacions de caire més transversal.

S'aposta per línies d'actuació i recursos que siguin generals per a tota la població, que no contribueixin a la segregació sinó que, des d'un enfocament positiu del fenomen migratori, faciliti la informació i l'accés als recursos que la resta de població ja disposa. A més, es

considera que millorant els recursos per a tota la població, i tenint en compte un principi d'equitat, **tota la ciutat** se'n beneficiarà i s'evitaran els efectes col·laterals de les mesures de discriminació positiva.

Cal doncs, entendre i fer entendre que el fet migratori en general afecta els col·lectius més vulnerables de la ciutat. Que cal enfortir i apuntalar aquests col·lectius perquè puguin arribar, en el termini més breu de temps possible, a una situació més equilibrada i equitativa amb el conjunt i resta de la població. A partir d'aquest punt, el model de societat del benestar ha de garantir els recursos i serveis per a tot el conjunt de la població, evitant-se així situacions de conflicte, de competència pels recursos dels més febles d'entre els febles, per consolidar un model de ciutat més justa i cohesionada socialment.

... concentració territorial

1. **Dignificar** tots els sectors territorials evitant la degradació de barris. **Incentivar** que tota la població (especialment l'autòctona) pugui establir-se en aquests barris perquè han recuperat un nivell de qualitat i han guanyat en autoestima.
2. Millorar la **comunicació** dels barris perifèrics amb la resta de zones de la ciutat: augmentar els serveis, la freqüència de transport públic i reduir els preus per al col·lectiu immigrant (mentre, per exemple, no estigui regularitzat).
3. Millorar el **parc públic d'equipaments** i dotar-los de serveis i activitats culturals i socials: parcs públics, escoles bressol, CAPs, biblioteca. Promoure l'accés i l'ús d'aquests serveis a les persones immigrants.
4. Facilitar la rehabilitació d'**habitatges**: vetllar pels aspectes d'accessibilitat.
5. Incentivar l'autoestima de tots els territoris.
6. *Actuar de forma prioritària a Can Puiggener i La Serra.*

7. Obrir la vida sociocultural a **tota la ciutat**. Concebre la ciutat com un tot al qual hi ha de tenir accés tota la població (inclosa la immigrant). Afavorir la participació a la vida cultural i social de la ciutat de totes les persones del barris perifèrics.
8. Endegar **campanyes** de comunicació i difusió per conèixer Sabadell i per moure's per Sabadell a fi i efecte que la població immigrant faci seva la ciutat, especialment les zones de lleure més centríques, en lloc de quedar-se relegats als barris.

... **habitatge**

9. Afavorir la construcció de **parcs públics** d'habitatge de lloguer i compra, i facilitar la informació de les condicions d'accés. Fer tríptics informatius en diverses llengües.
10. Ampliar el **projecte d'acollida** en residència dels Drapaires d'Emaús tant en nombre de places com en temps d'estada. Per evitar el rebuig i segregació, aquest projecte hauria de ser obert a tota la població que el requereixi, independentment de l'origen.
11. Possibilitar l'empadronament **sense adreça fixa**, així no s'obligaria a les persones a haver de vincular-se i dependre d'un *pis-pastera*, evitant-se de passada de la picaresca associada.
12. Disposar de **pisos públics de lloguer temporal** (de diferents mides) per aquelles persones i famílies que necessiten un habitatge en un moment de precarietat o crisi transitòria. Oferir ajudes per al pagament del lloguer durant un període determinat, les quals seran retornades sense interessos i de forma progressiva.

13. Creació d'una **Borsa d'habitatge** que tingui com a objectiu **mediar** entre els propietaris/es d'habitatges buits i les persones que tenen dificultats d'accedir a un habitatge¹⁴⁸.
14. Endegar **campanyes** de comunicació i sensibilització: per denunciar situacions abusives i discriminatòries, per trencar estereotips: *els immigrants són malpagadors, conflictius a la comunitat de veïns o degradació de l'habitatge i del territori.*
... treball
15. Incidir des de les administracions per facilitar els **mecanismes de regularització**. La legislació actual és la principal font generadora de bosses d'irregularitat. Entre altres mesures, la no distinció entre el permís de residència i el de treball.
16. Incidir en les **relacions bilaterals entre les administracions públiques** perquè millorin la condició administrativa dels ciutadans d'altres països a la seva arribada: homologació d'estudis, permís de circulació...
17. Augmentar les **inspeccions laborals** per detectar i sancionar situacions d'abús i sobreexplotació laboral. Buscar i donar solucions provisionals a les víctimes d'aquest abús. *Fer públiques les denúncies i constatacions d'aquest tipus de vulneració de drets i activar un protocol d'actuació.*
18. Ampliar i facilitar els serveis d'informació i assessorament sobre aspectes de tipus legal, seguint el model de *finestreta única*, que pugui estar integrat als serveis municipals d'atenció ciutadana.

¹⁴⁸ Aquesta experiència es porta a terme a altres municipis amb col·lectius que tenen especial dificultat d'accés a l'habitatge, i tenint en compte que moltes de les persones propietàries de pisos buits no lloguen per por.

19. Facilitar l'accés a la **formació ocupacional** d'àmbit municipal a totes les persones residents a la ciutat, independentment de la seva situació legal. Facilitar també orientació sobre l'**entorn sociolaboral** i ocupacional.
20. Facilitar l'aprenentatge del català i del castellà, així com la formació per a l'obtenció de titulacions oficials.
21. Incidir perquè les **universitats** tramitin l'**homologació de les titulacions** dels països d'origen amb major facilitat i si s'escau, facilitar la formació complementària específica per accedir-hi d'una forma més flexible.
22. Facilitar mecanismes per reconèixer el **treball domèstic**, de manera que es pugui combatre la situació d'economia submergida i millorar les condicions laborals i la protecció social d'aquestes treballadores.
23. Endegar **campanyes** de comunicació: per trencar estereotips. Les persones immigrants tenen formació, aptituds personals i competències professionals, en conseqüència no han de ser vistos com un potencial infinit de mà d'obra barata. Per denunciar situacions d'explotació i situacions abusives.

... educació

24. Enfortir l'**escola pública** de manera que no només sigui una escola millor per a la població immigrant, sinó per a tota la població en general, i una opció més a considerar per les famílies de classe mitja.
25. Estudiar altres mesures en les **polítiques de matriculació** que facilitin més la interrelació d'infants i famílies de diferents entorns socials i no quedi tot tan circumscrit a la proximitat territorial.

26. Disposar de professionals de **mediació intercultural** a les escoles, integrat a l'equip docent.
 27. Reduir les **ràtios** de les aules als centres públics amb més percentatge de nens i nenes immigrants. Dotar de més recursos professionals a aquests centres.
 28. Editar **tríptics** explicatius en diferents idiomes sobre la informació de matriculació, recursos educatius i funcionament dels centres educatius.
 29. Potenciar més la **interculturalitat** en el **currículum** educatiu.
 30. Crear un **pla d'acollida** que compregui les aules d'acollida, i que també doni suport a les activitats escolars fora de l'horari lectiu.
 31. Facilitar programes de **formació** sobre la immigració a les i els professionals, tant de les escoles de primària i secundària com de les escoles d'adults.
 32. Enfortir la **coordinació** del sector educatiu (infants, adolescents/joves, i adults) per millorar l'atenció a l'alumnat, i per compartir i optimitzar recursos i unir els esforços.
 33. Endegar **campanyes** de comunicació: per fer accessibles tots els serveis socioeducatius i socioculturals per a tota la ciutat, i per tant per a tota la població.
- ... **sociosanitari**
34. Facilitar el **coneixement** del funcionament del **sistema sanitari** a la població immigrant. Fer campanyes informatives i editar els materials en diferents llengües.
 35. Fer difusió del **Centre d'Atenció a la Dona** amb materials editats en diferents llengües.
 36. Promoure la participació de les dones immigrants en els **Programes d'Atenció a la Dona** (planificació familiar, controls ginecològics, atenció a l'embaràs).

37. Protocolitzar una **visita d'acollida** que tingui com a objectiu recollir informació sobre l'entorn socioeconòmic de la/el pacient, el seu historial mèdic, i alhora pugui facilitar coneixements bàsics del sistema sanitari i els seus recursos.
38. Destinar més **recursos** als serveis especialitzats més utilitzats pel col·lectiu immigrant, especialment **pediatria i obstetrícia**. També cal potenciar el servei de mediació cultural en aquestes especialitats mèdiques.
39. Dedicar una atenció especial al **suport psicològic i emocional** de la població immigrant amb trastorns derivats del fenomen migratori.
40. Mantenir i reforçar la coordinació sociosanitària de l'atenció primària.
41. Facilitar la **formació** de professionals que potenciïn l'aproximació a la població immigrada. Es tornen a fer imprescindibles els serveis de la **mediació cultural**.
42. Afavorir la coordinació dels recursos per facilitar el millor coneixement i ús dels mateixos, especialment pel que fa a l'**educació per a la salut**.
43. Endegar **campanyes** de comunicació per trencar estereotips: les persones immigrants no col·lapsen els serveis sanitaris, i són les que més tarden en adreçar-se als serveis sociosanitaris degut a problemes de precarietat laboral.

... convivència

44. Afavorir les experiències de **coneixement mutu** entre la població autòctona i la immigrant.
45. Potenciar la figura de la **mediació intercultural** de base territorial/comunitària.
46. Facilitar mecanismes d'**acollida i acompanyament** per trencar la situació de desemparament inicial.

47. Estimular l'associacionisme mixt entre la població autòctona i la immigrant. Això permetrà normalitzar socialment els col·lectius nouvinguts, evitar biaixos ètnics, folkloristes i estereotipats. A banda, pot ser una font de rejuveniment i de relleu generacional per a l'associacionisme local.
48. Desenvolupar campanyes d'informació i de sensibilització a la població autòctona i a la immigrant: de denúncia de comportaments abusius cap a les persones immigrants, per trencar estereotips per ambdues parts i posar de manifest el valor de la immigració.

... *general*

49. Per un Sabadell *cohesionat territorialment*

- Facilitar el coneixement i mobilitat per tot el territori
- Equiparar i dignificar tots els territoris

50. Per un Sabadell *cohesionat socialment*

- Facilitar la integració de la població immigrant, normalitzant la seva presència com a ciutadans/es.
- Evitar mesures massa específiques i segredadores a mig i llarg termini.

6.3. Línies de continuïtat

Aquesta ha volgut ser una fotografia compartida del fet migratori de la ciutat de Sabadell. Com succeeix a tots els estudis, tan les limitacions en el desenvolupament com els nous interrogants sorgits al llarg de la recerca, porten a proposar quatre línies genèriques de treball i estudi posterior:

- **Percepció** de la població autòctona sobre els diferents col·lectius d'immigrants i, d'altra banda, percepció de les persones immigrants sobre la societat autòctona i els altres col·lectius d'immigrants.
- Aprofundir en la **realitat comunitària** i de serveis dels sectors amb més presència de població immigrant (Can Puiggener, La Serra, Creu de Barberà i Sud): a nivell estructural de serveis, comunicacions, infraestructures, mercat de l'habitatge, i a nivell dinàmic d'interrelació entre el veïnat.
- Analitzar les fases del **procés d'adaptació i integració** a la ciutat, en relació als diferents projectes migratoris, les diferents procedències, el gènere i la xarxa social, i interrelacionar-lo amb el paper de les diferents entitats i serveis de la ciutat en aquest procés.
- Establir una **mecanisme** constant de recollida d'informació i actualització d'aquesta per conèixer el fenomen migratiu a la ciutat i el seu impacte.

7. BIBLIOGRAFIA

Anuari Estadístic Sabadell (2004), Ajuntament de Sabadell.

Anuari Estadístic Sabadell (2005), Ajuntament de Sabadell.

DEU, E. (et al) (1984). *Coneixem Sabadell?*. Ajuntament de Sabadell, Sabadell.

Deu Baigual, E. (1990). *La indústria tèxtil llanera de Sabadell, 1896-1925*. Sabadell. Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya.

Domínguez, V., Massot, M. (2004). *Sabadell 2004, una aproximació a ñes migracions d'avui. 13.572 sabadellencs són estrangers*. Arraona, revista d'història. N. 28. Sabadell. Arxiu històric de Sabadell (AHS). Museu d'història de Sabadell (MHS). Ajuntament de Sabadell

"Inmigración, mercado de trabajo e integración social" (2001) Economía, trabajo y sociedad. España 2000. Memoria sobre la situación económica y laboral. Consejo Económico y Social.

Laparra, M. (2003) *Extranjeros en el purgatorio*. Editorial Bellaterra, Bellaterra.

Malgesini, G. Gimenez, G. (2000) *Guía de conceptos sobre migraciones, racismo e interculturalidad*. Libros de la Catarata, Madrid.

Martori, J.C., Holberg, K. (2004). "La segregació residencial com a eina d'estudi de la població" a E. Aja, M. Nadal (dirs.): *La immigració a Catalunya avui. Anuari 2003*. Fundació Jaume Bofill, Barcelona.

Memòria del Vapor Llong (2004). Servei Municipal de Promoció Econòmica. Ajuntament de Sabadell.

Nadal, M. "La població estrangera a Catalunya" a E. Aja, M. Nadal (dirs.): *La immigració a Catalunya avui. Anuari 2003*. Fundació Jaume Bofill, Barcelona.

Ortiz E.; Lopez M^a. J.; Manzano C.; Roman A. i Grup Diversalut (grup per a la recerca en salut i diversitat). (2003) ABS 3A Sabadell.

Pajares, Miguel (2005). *La integración ciudadana. Una perspectiva para la inmigración*. Icaria. Barcelona.

Roig, E. (2005) "El nou reglament d'estrangeria. La lluita contra la irregularitat: regularització i vies d'entrada regular" a: Mª J. Larios i M. Nadal, *La immigració a Catalunya avui. Anuari 2004*. Fundació Jaume Bofill. Barcelona.

Valls, Santi i Brunet, Brunet (2001). *La inmigración en las ciudades medias. El caso de la ciudad de Sabadell* dins de Script Nova. Revista electrònica de Geografía i Ciencias Sociales. UB. n°. 94

Unidad de Estudios Humanitarios (2004). *Movimientos de población. Migraciones y acción humanitaria*. Icaria. Barcelona

Pàgines web

www.idescat.es

www.ine.es

www.sabadell.net

www.gencat.net

8. ANNEX

A- Taules i gràfiques complementàries

B- Fitxes d'entitats

C- Instruments metodològics

8. ANNEX

A- Taules i gràfiques complementàries

B- Fitxes d'entitats

C- Instruments metodològics

A- TAULES I GRÀFICS COMPLEMENTÀRIES

	01-mar 1998	14-abr 1999	01-mar 2000	01-sep 2000	01-mar 2001	01-sep 2001	01-mar 2002	01-sep 2002	01-ene 2004	31-oct 2005
Àfrica	317	448	579	763	945	1.194	1.471	1.803	2.750	4.773
Amèrica	502	582	767	1.110	1.580	2.265	3.123	3.984	6.480	9.969
Àsia	103	124	151	199	221	241	275	359	531	1.059
Resta Europa	53	65	83	130	231	354	555	755	1.285	2.128
Unió Europea	424	475	521	560	585	630	672	767	1.006	1.349
Oceania	1	2	2	2	2	1	1	1	2	5
Total	1.400	1.696	2.103	2.764	3.564	4.685	6.097	7.669	12.054	19.284
(Ciutadans estrangers/ població total)*100	0,75	0,92	1,14	1,49	1,92	2,5	3,23	4,03	6,22	9,61

Taula 1. Evolució de la població estrangera a Sabadell en els últims 8 anys per origen geogràfic.

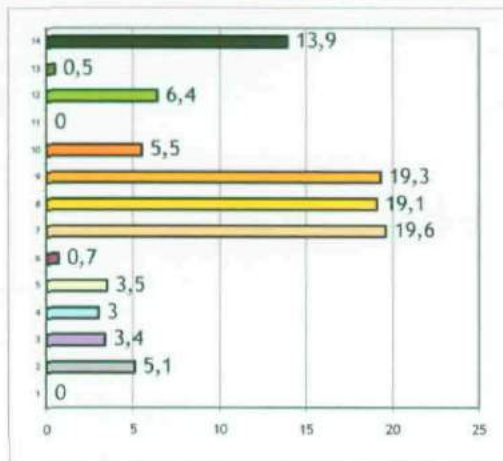
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró Municipal i dels Anuaris Estadístics de Sabadell del 2004 i del 2005.

	01/01/04	31/10/05	Percentatge	Percentatge	Diferència	Diferència percentual
Marroc	1.720	2928	14,3	15,2	1.208	41,3
Gàmbia	408	635	3,4	3,3	227	35,7
Equador	2.449	2949	20,3	15,3	500	17,0
Bolívia	969	2409	8,0	12,5	1.440	59,8
Argentina	646	807	5,4	4,2	161	20,0
Colòmbia	663	827	5,5	4,3	164	19,8
Xina	388	800	3,2	4,1	412	51,5
Romania	802	1350	6,7	7,0	548	40,6
Total	12.054	19284	100,0	100,0	7.230	37,5

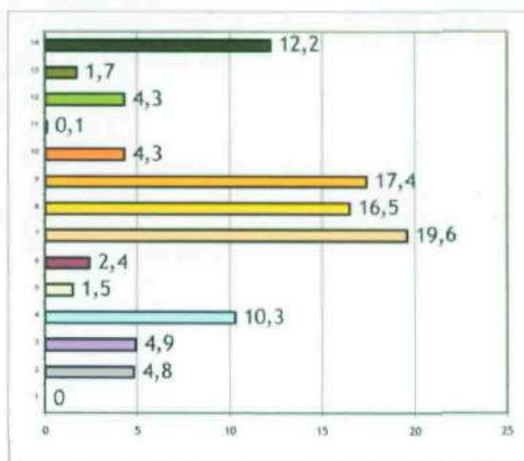
Taula 2. Evolució de la població estrangera amb major representació a Sabadell el darrer any per nacionalitat.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró Municipal i de l'Anuari Estadístics de Sabadell del 2004.

Població estrangera als diferents sectors per nacionalitat

Gràfica 1. Ca n'Oriac

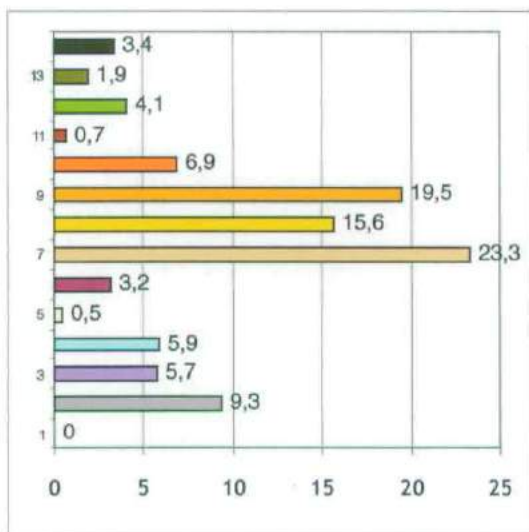

Gràfica 2. Can Rull

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró Municipal de Sabadell a 28 de febrer del 2005.

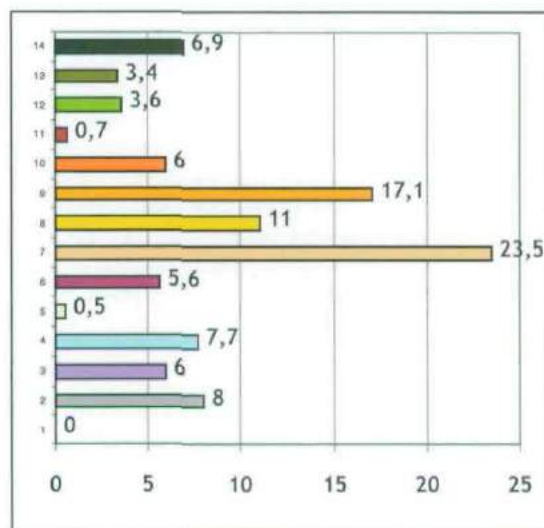
6 de cada **10** persones estrangeres a
Ca n'Oriac és llatinoamericana

1 de cada **2** persones estrangeres a
Can Rull és llatinoamericana

Gràfica 3. Concòrdia

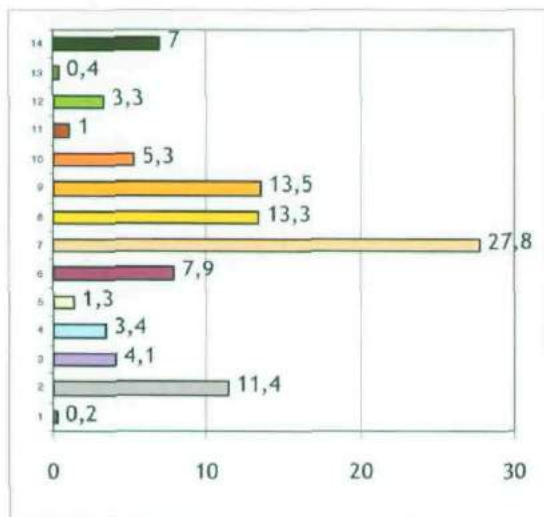
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró Municipal de Sabadell a 28 de febrer del 2005.

Gràfica 4. Sant Oleguer

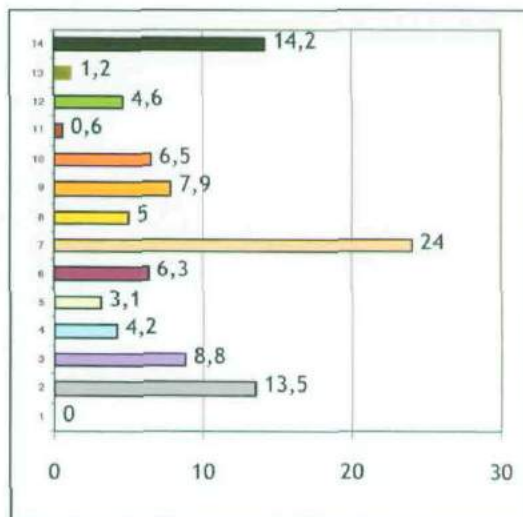
2 de cada 10 persones estrangeres a la Concòrdia és equatoriana

1 de cada 2 persones estrangeres a Sant Oleguer és llatinoamericana

Gràfica 5. Creu Alta

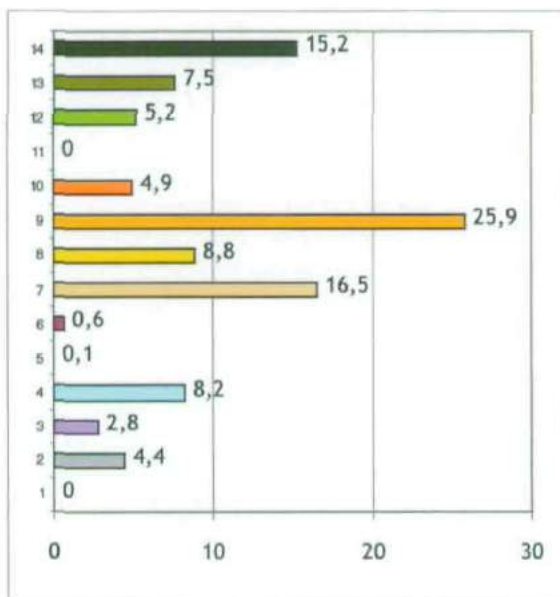
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró Municipal de Sabadell a 28 de febrer del 2005.

Gràfica 6. Gràcia

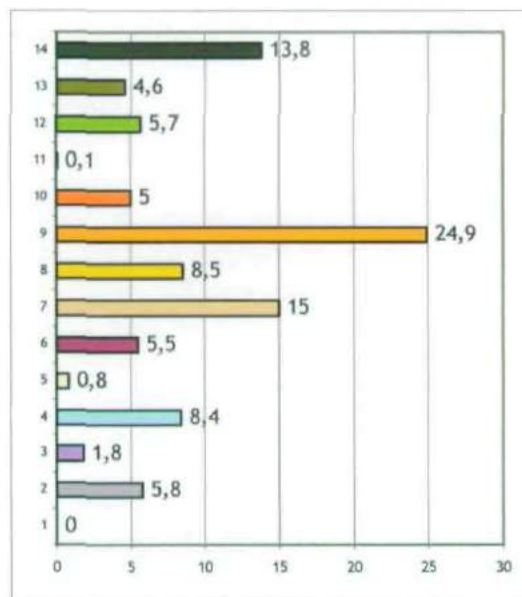
1 de cada 10 persones estrangeres a la Creu Alta és de la Unió Europea

A Gràcia predominen els col·lectius llatinoamericà, marroquí i comunitari

Gràfica 7. Sud

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró Municipal de Sabadell a 28 de febrer del 2005.

Gràfica 8. Creu de Barberà

1 de cada **4** persones estrangeres al Sud és equatoriana

1 de cada **4** persones estrangeres a la Creu de Barberà és equatoriana